

Handlingsplan 2023-2024
For samarbejdet mellem Region
Syddanmark og delstaten
Slesvig-Holsten

SH

Schleswig-Holstein
Landesregierung

Region Syddanmark

Rammerne

Region Syddanmark og delstaten Slesvig-Holsten har samarbejdet hen over den dansk-tyske grænse i en år-række. Et samarbejde, som begge parter løbende ønsker at styrke og videreudvikle.

Med dette for øje underskrev parterne den 24. august 2021 en fælles erklæring om fornyelse af det regionale samarbejde og samtidig lancerede parterne en dansk-tysk udviklingsalliance med afsæt i grænselandet.

Det bilaterale samarbejde mellem Region Syddanmark og Slesvig-Holsten har stærke historiske rødder. Det mellemfolkelige og kulturelle samarbejde mellem Danmark og Tyskland har udviklet sig i stadig mere positiv retning, hvilket var synligt i forbindelse med den fælles fejring i 2020 af 100 året for den fredelige grænsedragning mellem Danmark og Tyskland. Parterne ønsker at underbygge den positive udvikling i de mellemfolkelige relationer.

Parterne er enige om, at partnerskabet skal række ud til omverdenen. Parterne deltager i en række grænseoverskridende samarbejder, hvor involvering af andre partnere er centralt. Denne tilgang fortsættes og styrkes i forbindelse med denne handlingsplan.

Det blev aftalt i forbindelse med fælleserklæringen af 24. august 2021, at samarbejdet skulle udmøntes gennem to-årige handlingsplaner, hvor der sigtes på målrettede initiativer og tiltag, som skal håndtere konkrete fælles udfordringer. Det er formålet med handlingsplanen 2023-2024.

Parterne udtrykker deres politiske opbakning ved at underskrive handlingsplanen. I tillæg hertil overvejes

det, i hvilket format et tilbagevendende møde på højt politisk niveau vil kunne underbygge samarbejdet.

Region Syddanmark har i 2022 nedsat et rådgivende politisk udvalg om dansk-tyske spørgsmål. Delstaten Slesvig-Holsten har med udnævnelsen af ministerpræsidentens bemyndigede repræsentant for samarbejdet med Danmark oprettet en politisk kontakt.

Dansk-tysk udviklingsalliance

Etablering, mobilisering og forankring

På baggrund af det forberedende arbejde i interim-styregruppen gennem 2021 og de udvidede sonderinger i Slesvig-Holsten er der enighed om at udbygge alliancens forankring for at sikre balance, etablere faglig bredde og en tilstrækkelig geografisk spredning. Udvalgte eksisterende nøglebegivenheder hos parterne skal udnyttes til at etablere nye netværk på tværs af grænsen og øge alliancens synlighed. I første halvår 2023 skal der drøftes og fastlægges en egentlig governance-model, der både sikrer stabilitet, dynamik og tilpasningsevne. Udviklingsalliancen vil gradvist udbygge sin hjemmeside, som er forankret hos Region Syddanmark.

Videreudvikling og tiltrækning af udviklingsmidler

I andet halvår 2023 tilstræbes det at implementere den nye governance-model, samtidigt med fortsatte aktiviteter med gensidig deltagelse og synlighed. Alliancens præmis er efterspørgselsdrevet, men det tilstræbes, at dansk-tyske partnerskaber kan konkretiseres i fælles udviklingsprojekter, både under Interreg 6A og inden for relevante nationale udviklingsprogrammer. Parallelt afsøges der muligheder for en fælles analyseindsats som opfølgning på centrale syddanske og slesvig-holstenske analyser fra bl.a. Region Syddanmark og IfW i Kiel (Kiel Institut für Weltwirtschaft).

Digitalisering, AI og robotteknologi

Både for Slesvig-Holsten og Region Syddanmark har AI og robotteknologi stor betydning. Danmarks nationale robotklynge har sit hovedsæde i Odense, og Slesvig-Holsten har siden 2019 opbygget en målrettet AI-strategi. Universiteterne indgår som en aktiv part på begge sider, og der er parallelle fokusområder inden for bl.a. det maritime område.

I foråret 2023 planlægges et slesvig-holstensk delegationsbesøg hos NextGenRobotics i Odense under ledelse af delstatens digitaliseringsminister. Her skal det drøftes, hvordan et samarbejde kan styrke de strategiske satsninger, bl.a. med henblik på de nationale og europæiske støttemuligheder.

Dansk-tysk
Udviklingsalliance

Klima og miljø

Bæredygtige løsninger for tung transport

Parterne bakker op om etableringen af et konsortium med private og offentlige partnere, iværksat under STRING. Projektet GREATER4H skal understøtte CO2 reduktioner fra den tunge grænseoverskridende lastbiltransport ved hjælp af brint. Projektet er medfinansieret af CEF-midler (Connecting Europe Facility), og startede i oktober 2022. Sideløbende med projektet arbejdes der på udviklingen af en projektansøgning til Interreg Nordsøprogrammet.

Intensivering af samarbejde om grøn energi

Region Syddanmark og delstaten Slesvig-Holsten er frontløbere inden for vedvarende energi, herunder vind- og solenergi. Den begyndende industrielle produktion af bæredygtige energikilder, f.eks. grøn brint, gør det muligt at optræde som en fælles bæredygtig energiregion. Det er hensigten at koordinere søgningen efter fælles løsninger inden for grøn energi med relevante aktører tættere i fremtiden.

Styrkelse af den grænseoverskridende kollektive trafik

På begge sider af grænsen er der, af hensyn til klimaet og trængsel på vejene, et ønske om at overflytte en del af biltrafikken til kollektiv trafik (busser og tog). I den anledning har parterne til hensigt, at vurdere om der er grundlag for styrkelse af den grænseoverskridende kollektive trafik, herunder at tage det op med de respektive myndigheder, der har ansvaret på området.

Grænseoverskridende samarbejde om klimahandlingsplaner

Med inspiration fra det danske DK 2020 samarbejde er der perspektiver i at iværksætte et grænseoverskridende samarbejde, hvor relevante samarbejdspartnere understøttes i at udvikle lokale og regionale klimahand-

lingsplaner, der lever op til Parisaftalens målsætninger. Parterne er enige om at afdække interessen på begge sider af grænsen. Ved positivt udfald kan samarbejdet formaliseres i løbet af 2023.

Grænseoverskridende klimatilpasnings-samarbejde

Som en udløber af Interreg 5A-projektet Neptun foregår der en dialog mellem Kreis Nordfriesland, Kreis Schleswig-Flensburg og Region Syddanmark om muligheden for at etablere et samarbejde om at kortlægge fremtidige oversvømmelsesrisici. Parterne er enige om at afsøge forudsætningen for, at et projekt kan gennemføres.

Borgernært samarbejde

Mellemfolkelige kulturprojekter

Parterne hilser med tilfredshed at kulturaftale Sønderjylland-Schleswig er blevet fornyet i 2021, således at der er sikre administrative og økonomiske rammer omkring dette kultursamarbejde i perioden 2021-2024. Kulturel udveksling og fælles kulturelle aktiviteter på tværs af grænsen udgør en vigtig del af det dansk-tyske samarbejde.

For yderligere at understøtte sådanne aktiviteter har programpartnerne i Interreg 6A aftalt, at der oprettes en særlig fond til mellemfolkelige projekter. Fonden blev vedtaget ved møde i Interreg-udvalget den 15. december 2022, og administrationen blev lagt hos Region Sønderjylland-Schleswig. I løbet af foråret 2023 bliver fonden operationel. Det tilstræbes, at Region Syd-danmark og delstaten som netværkspartnere (blandt andre) understøtter fondens offentlighedsarbejde og netværksdannelsen af fondsprojekterne.

Aktiviteter, der udvikler gensidigt sprogkendskab

Flere analyser har vist, at det aktive kendskab til tysk er faldende i Danmark. I Tyskland er kendskabet til dansk meget begrænset uden for det nære grænseland. Parterne konstaterer, at udviklingen af et fælles arbejdsmarked og i almindelighed gensidig kulturforståelse hæmmes, når der ikke tales fælles sprog. Parterne ønsker derfor at udvikle et overblik over igangværende og mulige kommende fælles indsatser for udbredelse af gensidigt sprogkendskab. I dette arbejde inviteres både sprogkyndige, kulturaktører og uddannelses-professionelle til at udvikle nye metoder. Indsatser kan i tråd med den hidtidige praksis finansieres af parternes regionale puljer, herunder Region Syddanmarks Uddannelsespulje. Derudover kan nye indsatser søges finansieret via Interreg 6A og Erasmus+.

Styrkelse af muligheder for uddannelse på tværs af grænsen

Det er en fælles udfordring i grænselandet at skaffe tilstrækkeligt kvalificeret arbejdskraft. Det er i denne forbindelse en stor fordel at have fælles uddannelsestiltag, så arbejdskraften både sprogligt og fagligt er relevante på begge sider af grænsen. For at fremme dette formål støtter parterne op om at danske og tyske erhvervsskoler samarbejder om at iværksætte et nyt initiativ i regi af Interreg 6A med fokus på kompetencer til den grønne omstilling og digitalisering. Projektet GerDa modtog støtte ved Interreg-udvalgets møde den 15. december 2022, og partnerne er nu enige om at støtte gennemførelse og udbredelse.

Samarbejde om sundhedsinnovation

Ny teknologi giver muligheder for forbedret arbejde med sundhedsfremme på en lang række områder. Dette område har allerede i længere tid udgjort en vigtig og succesrig bestanddel af parternes samarbejde. Parterne ønsker i løbet af 2023 at aftale en plan for videreførelse og fornyelse af samarbejdet, herunder udvikling af nye digitale sundhedstilbud og udbredelse af kompetencer til at anvende disse. I arbejdet med planen vil relevante eksperter, som f.eks. Danish Life Science Cluster og det tyske Cluster Life Science Nord, blive involveret.

Beredskab uden Grænser

Støttet af flere på hinanden følgende Interreg-projekter har der udviklet sig et godt samarbejde om beredskab ved grænsen, som sikrer borgerne hurtig grænseoverskridende hjælp i nødsituationer. Partnerne har erklæret sig klar til, inden for rammerne af deres kompetencer, at videreudvikle dette arbejde og at søge en fast organisering og finansieringsform. Det ønskes at dette aftales inden udgangen af 2023.

Underskrift

Tinglev, den 20. april 2023

Daniel Günther
Ministerpræsident for delstaten Slesvig-Holsten

Werner Schwarz
Minister for Landbrug, Landdistrikter, Europa og
Forbrugerbeskyttelse i delstaten Slesvig-Holsten

Bo Libergren
Fungerende regionsrådsformand Region Syddanmark